

Nieuwsbrief

ADLO-project: Veel geblaas maar (te) weinig wol

COLOFON

Verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Schapenhouderij vzw

Ieperseweg 87

8800 Rumbeke/Beitem

T 051 27 32 28

F 051 24 00 20

E griet.dewaele@inagro.be

JAARGANG 5, NR. 21

JULI 2013

Voorwoord

Geachte lezer,
Beste schapenliefhebber,

Na een ellendig lange winter en een koude lente zijn we eindelijk in de echte zomer beland. Voor sommige schapenhouders zal deze warmte te laat komen om goede voordroogkuil of hooi te maken, voor anderen is het hooien geblazen.

Voor ons ADLO-project 'Veel geblaas maar (te) weinig wol' zijn sinds einde mei de demo-dagen gestart. In dit nummer brengen wij u beelden van de voorbije demo's, op 26 mei in Helchteren, toen was het nog koud en regenachtig, en op een zonnige 2 juni in Lier.

We willen ook reeds de volgende demo's aankondigen nl 25 augustus in Wachtebeke, en op 15 september in Wingene. Noteer dat tegelijk op 15 september in Wingene de 'Dag van het schaap' georganiseerd

wordt in een breed samenwerkingsverband, waar naast wol en scheren ook heel wat andere aspecten van schapen- en geitenhouderij aan de orde zullen zijn. Dus noteer alvast deze data.

In deze nieuwsbrief gaan we ook even in op 'wolproductie en wolkwaliteit'.

Verder volgt een korte voorstelling van het 'praktijkcentrum voor kleine herkauwers' en een eerste mededeling van de vergaderingen die dit praktijkcentrum in het najaar in de diverse regio's zal organiseren.

Alvast veel leesgenot en een aangename vakantie,

A. Calus

Voorzitter VSH

Projectpartners

- Vlaamse Schapenhouderij vzw
- Dierengezondheidszorg Vlaanderen vzw
- Katholieke Hogeschool Kempen

IN DIT NUMMER:

Voorwoord	1
Demonamiddagen	2
Wol en wolkwaliteit	4
Het PCKH	5
Agenda Dag van het Schaap	7

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland.

Demonamiddagen

In kader van het project organiseren we demonstratiemiddagen om ons project in de kijker te stellen. Onze eerste demonamiddag ging door op het bedrijf van Johan Schouteden in Houthalen-Helchteren, in aansluiting bij hun opendeurdag en ingebruikname van de nieuwe melkveestal. Hieronder enkele sfeerbeelden.

Demonamiddag 26 mei 2013, Johan Schouteden

Tijdens de demonamiddag werden er uiteraard schapen geschoren. Hier wordt getoond hoe schapen geschoren worden in een singel.

In kader van Pastorale, het lamsvlees van eigen kweek, werd een grote wok gemaakt met lamsvlees en konden mensen proeven van deze lekkernij.

Na de scheerdemo kwam Guido Bertels aan de beurt die de uiteenzetting deed omtrent huid - en ander parasieten.

“Demonamiddag
Helchteren”

Demonamiddag 2 juni 2013, Dag van het Schaap in Lier

Onze tweede demonamiddag ging door tijdens de Dag van het Schaap in het stadspark van Lier. De zon was van de partij en menig geïnteresseerden kwamen een kijkje nemen, luisterden en stelden vragen.

Walter van Cleemput was onze scheerder van dienst. Vak-kundig toonde hij de toeschouwers hoe schapen geschoren werden.

Ook hier werd uitleg gegeven over onze werking en over huid- en andere parasieten.

“demonamiddag
Lier”

Wol en wolkwaliteit

Een van de deelaspecten van het ADLO-project 'Veel geblaas, maar (te) weinig wol' is **de wol** zelf. Daarnaast zijn er andere deelaspecten nl. scheren, scheertechnieken, scheren als managementstool, en een voor de praktijk erg belangrijk hoofdstuk omtrent huidparasieten. Omtrent al deze aspecten ontvangt U info via deze nieuwsbrieven of via de demo's of via de finale brochure die eind dit jaar zal verschijnen.

Wol is één van de weinige natuurlijke vezels van dierlijke oorsprong. Zijde is er ook zo een, maar veelal zijn de plantaardige vezels meer bekend en ruimer gebruikt, denk maar aan vlas, aan hennep, aan katoen, aan sisal,

Wol was historisch voor de tewerkstelling en de groei en bloei van de Vlaamse steden (Brugge, Gent, Ieper) in de periode 1150 – 1400 zeer belangrijk. De lakennijverheid met wol als grondstof was er een zeer belangrijke activiteit. Na deze periode verschoof de impact van de lakennijverheid naar Nederland en Groot-Brittannië.

De wolvezel vertoont een grote variatie in lengte, in dikte en torsie (draaiing). Er zijn aanzienlijke verschillen in wolkwaliteit tussen verschillende schapenrassen, tussen dieren binnen één ras en ook in functie van de plaats op het lichaam bij éénzelfde dier.

Het Merino-ras (oa te vinden in Zuid-Europa) levert de beste wolkwaliteit met lange en fijne vezels. Waar onze klassieke rassen per jaar 3 à 5 kg wol leveren, kan dit bij Merino's het dubbele bedragen.

Wol/de wolvezel heeft als specifieke kenmerken een goede isolatiewaarde, een vlotte spinbaarheid, een hoge elasticiteit, maar een beperkte trekkracht. Wol is ook hygroscopisch, dus neemt snel vocht op.

Bij het scheren moet de wol zo zuiver mogelijk gewonnen worden. Resten van hooi, stro of mest zijn nefast voor de kwaliteit en de latere gebruikswaarde, omdat ze moeilijk te verwijderen zijn.

Om van de ruwe wol tot het eindgebruik bv voor kleding te kunnen komen moeten opeenvolgende stappen/acties gebeuren; nl. scheren, wassen, kaarden (alle vezels in één richting leggen), spinnen en twijnen.

De wolmarkt is een wereldmarkt met erg variabele prijzen. Australië en Nieuw-Zeeland spelen op deze wereldmarkt een belangrijke rol. De prijzen worden uiteraard bepaald door het spel van vraag en aanbod, maar bv grote conflicten kunnen snel tot een verstoring van de handel en tot ineenstorten van de prijzen leiden. Voor onze contreien hebben we de jongste decennia prijzen gekend die kunnen variëren van 0.1 euro tot 2 euro per kg. De prijsverschillen van het ene jaar naar het andere kunnen vrij groot zijn. De prijzen betreffen normaal witte wol, maar voor gekleurde wol wordt veelal een erg lage prijs gegeven. Voor kleine hoeveelheden gekleurde wol is particuliere afzet hier misschien een oplossing.

Klassiek worden de schapen bij ons vanaf half mei tot einde juni geschoren. Maar vanuit managementsoogpunt zien we meer en meer bedrijven die aan winterscheer gaan doen bij het opstallen. Dit resulteert oa in zwaardere lammeren bij de geboorte. Soms worden ook lammeren in het najaar geschoren om een betere groei te krijgen. Omtrent de diverse managementaspecten zijn binnen het project nog proeven lopende die in de komende maanden zullen gerapporteerd worden.

André Calus

“Wol”

Het Vlaams Praktijkcentrum voor Kleine Herkauwers (PCKH)

Tijdens de beurs Agriflanders werd op 12 januari 2007 de intentieverklaring ondertekend tot oprichting van praktijkcentra voor dierlijke productie in Vlaanderen. Deze praktijkcentra zijn per diersoort georganiseerd en zijn ondertussen actief voor rundvee, voor varkens, voor pluimvee, voor kleine herkauwers (schapen, geiten, herten) en voor bijen.

In de **intentieverklaring** lezen we :

Achtergrond

Praktijkonderzoek is het sluitstuk van de keten van onderzoek waarop de innovatiekracht van de land- en tuinbouw in Vlaanderen gesteund is. De gespecialiseerde praktijkcentra in Vlaanderen, vaak ontstaan op initiatief van de provincies, hebben zich ontwikkeld als een referentiepunt voor hun sector en dragen bij tot het hoogtechnologisch karakter dat de Vlaamse land- en tuinbouw kenmerkt. Dergelijke praktijkcentra zijn echter voornamelijk betrokken bij onderzoek in de plantaardige productie en in veel mindere mate in de dierlijke productie.

In deze complexe en sterk veranderende tijden is praktijkonderzoek belangrijker dan ooit en de dierlijke productie is in Vlaanderen één van de economisch meest relevante sectoren binnen de land- en tuinbouw. De Vlaamse overheid neemt daarom het initiatief in een onderzoek naar de mogelijkheden voor de oprichting van praktijkcentra in de dierlijke productie.

Door de hoge kosten die gepaard gaan met onderzoek in de dierlijke productie was het van het begin duidelijk dat moet verder gebouwd worden op de bestaande initiatieven. Een grotere mate van samenwerking en coördinatie zal op termijn een efficiëntere en dus betere besteding van de bestaande onderzoeksgelden betekenen. Bovendien kan een grotere transparantie leiden tot een duidelijker communicatiekanaal, zowel naar de overheden als naar de sectoren toe. Door regelmatig overleg wil de Vlaamse overheid een stimulerende en ondersteunende rol spelen in deze oefening. De hierna volgende intentieverklaring is gebaseerd op dit overleg:

Intentieverklaring

Uitgaande van de nood aan meer en efficiënter praktijkonderzoek, dat maximaal is afgestemd op de noden van de sector, wensen de verschillende actoren op dat domein een samenwerkingsvorm aan te gaan.

De doelstelling van deze samenwerkingsvorm is vierledig:

1. praktijkonderzoek in de dierlijke sector uitvoeren, bevorderen en vulgariseren ten behoeve van de Vlaamse veeteeltsector en in functie van haar noden
2. coördineren van bestaande en toekomstige initiatieven gericht op de meest efficiënte besteding van tijd en middelen
3. streven naar een eenduidige groepsvoorlichting (getoetst aan de wettelijke en economische beperkingen van dat moment) zodat vermeden wordt dat de doelgroep wordt geconfronteerd met tegenstrijdige en onhaalbare algemene adviezen
4. een wisselwerking stimuleren tussen verschillende niveaus van onderzoek zodanig dat onderzoek op een meer fundamenteel niveau, dat potentieel biedt voor de praktijk, een passend gevolg krijgt

Onder praktijkonderzoek wordt verstaan: "onderzoek dat op korte termijn een oplossing wil bieden aan voor de (deel)sector relevante problemen, alsook het bundelen en vertalen van kennis naar voor de praktijk direct bruikbare toepassingen"

"PCKH"

Naast praktijkonderzoek an sich, dat wordt uitgevoerd volgens een programma dat a priori is vastgelegd, beperkt is in de tijd en in functie staat van een specifieke onderzoeksvraag, wordt hier dus ook onder verstaan:

- Praktijkdemonstraties
- Het bundelen van fragmentarisch verzamelde kennis en ervaring die nuttig kan zijn voor de desbetreffende sector
- Resultaten verkregen door bedrijfsbegeleiding mits deze kennis toegankelijk wordt gesteld voor de volledige sector
- Ook het “vertalen” van de inhoud van door landbouwscholen georganiseerde praktijklessen naar reële omstandigheden en op het niveau van praktiserende boeren kan hieronder vallen
- Het verzamelen/registreren/analyseren van bedrijfs(praktijk)gegevens die de desbetreffende sector toelaten de eigen prestaties te situeren
- ...

Op basis van de hoger vermelde intentieverklaring en de geformuleerde doelstellingen is er een praktijkcentrum voor kleine herkauwers (schapen, geiten, herten) opgericht dat ondertussen al jaren actief is .

De leden zijn :

- De Vlaamse Overheid – departement landbouw en visserij- afdeling duurzame landbouwontwikkeling (ADLO)
- De sectororganisaties : Kleine Herkauwers Vlaanderen vzw (KHV) en de vzw Vlaamse Schapenhouderij (VSH)
- Onderzoeksinstituten : ILVO (instituut voor landbouw- en visserijonderzoek) ; KUL (faculteit bio-ingenieurswetenschappen/ het zoötechnisch centrum / het centrum voor huisdiergenetica en –selectie); CCBT (coördinatiecentrum voor de biologische teelt)
- De landbouworganisaties : BB, ABS en VAC
- Diergezondheidszorg Vlaanderen (DGZ vzw)
- Onderwijsinstellingen : Thomas More (voorheen KHK Geel) en Katho/Vives Roeselare

Het praktijkcentrum organiseert elk najaar in elke regio **voorlichtingsvergaderingen** . In 2013 worden vooral de resultaten toegelicht van het ADLO-schapenproject omtrent wol/scheren en huidparasieten .

Noteer alvast volgende data/plaatsen in uw agenda :

Het betreft avondvergaderingen :

- 17/10 in Pellenberg (Kastanjehof)
- 22/10 in Ninove (De Vos en Rynaert)
- 24/10 in Rumbek-Beitem (inagro)
- 29/10 in Hasselt (De Binder)
- ?? in provincie Antwerpen

Gedetailleerd programma en verdere info volgen later.

André Calus, voorzitter PCKH

Agenda

- 25 augustus, Expo Steunpunt Levend Erfgoed, Wachtebeke
- 15 september, Dag van het Schaaap, Wingene

Dag van het Schaaap

15 september 2013 - 10 tot 18 uur
 " 't Klokhof", Kapellestraat 51, Wingene

DAG VAN HET SCHAAP
 tijdens DAG VAN DE LANDBOUW

Demonstraties

- schapenscheren
- kammen, kaarden, vollen, spinnen en weven van wol
- Klauwverzorging
- Drijven van schaapskuddes

Permanente tentoonstelling van

- erkende rassen en kruisingen
- SEUROPE geklasseerde slachtlammeren
- Vaste en mobiele afsluitingen en batterijen voor schapevelden
- Scheermachines, stalinrichting, transportmiddelen, enz...

Periodiek commentaar over

- Tips bij bestrijding van worm en huidziekten
- Het onderhoud van scheermachines
- Hoe de kwaliteit van slachtlammeren bepalen
- De opleiding van veedrijvershonden

Spurwerk en leuke verrassing voor kinderen en om 15u kinderwijze rondgang

Lekkere gezelligheid aan tap en toog met friet- en hot"sheep"kraam

Finale van de wedstrijd: de beste v-LAM-se stoverij.

Bijzonder welkom ! - Gratis inkom - gratis parking, mede dankzij

Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europe investeert in zijn platteland

"Agenda"